

The Gleaner

Vol 5 (1967)

Συνθετικά σώματα περιοδικών

Κ. Θ. Δημαράς

doi: [10.12681/er.10505](https://doi.org/10.12681/er.10505)

Copyright © 2016, Κ. Θ. Δημαράς

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Δημαράς Κ. Θ. (2016). Συνθετικά σώματα περιοδικών. *The Gleaner*, 5, 172–174. <https://doi.org/10.12681/er.10505>

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Λέν είμαι άνεπιφύλακτος όπαδός τών μικροταινιών για τις Βιβλιοθήκες. Στην άρχή ένός σημειώματος πού άποβλέπει άκριβώς στην άξιοποίηση τών δυνατοτήτων όσες προσφέρει ή μικροταινία για τις Βιβλιοθήκες, νομίζω ότι δέν είναι περιττό να δηλωθούν με τέτοιοιον κατηγορηματικό τρόπο οι σχετικές πεποιθήσεις μου, άν μή τι άλλο, για να άποκτήσει μιάν αύξημένη πειστικότητα ή υπόδειξή μου.

Πραγματικά, όταν άρχισε να εισάγεται ή μικροταινία στις Βιβλιοθήκες, ό κύριος σκοπός εΐταν ή έξοικονόμηση χώρου, ιδίως τού απαιτουμένου για την άποθήκευση τών εφημερίδων, πού έχουν καταστήσει να κατακλύζουν κατά τόνους τις δημόσιες Βιβλιοθήκες, και μάλιστα τις άμερικανικές. Ή λύση εΐταν έλκυστική, δέν παρουσίαζε άνυπέροβλητες δυσκολίες στην εφαρμογή της, και μετέθετε τó πρόβλημα σε χρόνους ασύλληπτα μακρυνούς, άφού μία μικροταινία άντιπροσωπεύει σε όγκο ένα άπειροστό άπό τó αντίστοιχό της ήμερήσιο φύλλο.

Ή γλύκα τού καινούριου, συνδυασμένη με κάποιες πολύ πραγματικές έξυπηρετήσεις τις όποϊες προσφέρει ή φωτογραφία στην διάθεση τής βιβλιολογίας, έπόμενο εΐταν να όδηγήσει σε εφαρμογές πού έξεπερνούσαν τά έσκαμμένα. Ήρθε ό κόρος, ήρθαν νέοι άπρόβλεπτοι προβληματισμοί, μα περισσότερο άπό όλα ήρθε ή πείρα, ή όποία έδίδαξε ότι: όπου ό χρήστης έχει την εύχθεια να διαλέξει ανάμεσα στην άμεση άνάγνωση τού έντύπου και στην προσφυγή σε άναγνωστικό μηχάνημα, προτιμά τó έντυπο. Ο έπεκτατισμός τής φωτογραφίας ύπεχώρησε, και τó θέμα ξαναπήρε τις άρχικές του διαστάσεις: έξοικονόμηση χώρου.

Μα δίπλα στην βασικήν αύτην σκοπιμότητα, και άνεξάρτητα άπό αύτην, αυτονόητο είναι ότι ή φωτογραφία είχε πάρει την θέση της μέσα στην σκευή τής Βιβλιοθήκης, για πολλούς άλλους σκοπούς, άσχετους άπό την έννοια τού χώρου. Παράλληλα και τó εμπόριο τών βιβλίων είδε έγκαίρως τις τεράστιες ώφέλειες τις όποϊες μοροϋσε

νά προσπορισθεῖ ἀπὸ τὶς ἐφαρμογὲς τῆς φωτογραφικῆς στὸν τομέα του, καὶ τὶς ἐκμεταλλεύθηκε λαμπρά.

Ἐμεῖς, τώρα, σ' αὐτὰ τὰ πράγματα, δὲν ἔχουμε λόγο νὰ αὐτοσχεδιάζουμε, οὔτε νὰ περιμένουμε ἀπὸ τὴν λιγοστὴ πείρα μας νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὶς ἀσφαλέστερες λύσεις τῶν προβλημάτων μας: ὅ,τι χρειάζεται εἶναι νὰ ξέροντε τὸ τί γίνεται καὶ νὰ τὸ προσαρμόζουμε στὶς εἰδικὲς ἀνάγκες μας. Μιὰ τέτοια προσαρμογὴ θὰ εὐχόμουν νὰ γίνεαι κανόνας ἀναφορικὰ μὲ τὶς σειρὲς τῶν παλαιῶν περιοδικῶν μας. Δὲν πρωτοτυπῶ: βλέπω τί γίνεται στὸ ξένο ἐμπόριο τῶν παλαιῶν περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, καὶ σκέπτομαι ὅτι θὰ εἶταν σκόπιμο νὰ ἐκάναμε κάτι ἀνάλογο καὶ ἡμεῖς γιὰ νὰ δημιουργήσουμε εὐνοϊκοὺς ὄρους μελέτης τῶν παλαιῶν μας περιοδικῶν, τὰ ὁποῖα, ὅπως γνωρίζουν ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ θέματα αὐτά, εἶναι ἀπὸ τοὺς κυρίους φορεῖς γιὰ τὴν γνώση τῆς παιδείας μας στὰ χρόνια ἀντίστοιχα τους.

Ὁ τρόπος εἶναι αὐτός: ξεκινώντας ἀπὸ τὶς πικρὰς πλούσιες, σὲ σειρὲς συγκεκριμένων περιοδικῶν, Βιβλιοθήκες νὰ γίνεαι ἡ ἀναγκαία φωτογράφιση τῶν περιοδικῶν αὐτῶν. Ὑστερα σὲ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς μικροταινίες πὸν θὰ ἔχουν σχηματισθεῖ ἔτσι, γιὰ κάθε περιοδικό, νὰ παρεντεθοῦν τμήματα ἀπὸ μικροταινίες ἄλλων τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ, παρμένα ἀπὸ διάφορες ἄλλες βιβλιοθήκες, μὲ τρόπον ὥστε, τελικά, νὰ ἀπαρτιθεῖ μιὰ ἀκέρια σειρά τοῦ περιοδικοῦ. Θυμίζω ὅτι ὁ πολλαπλασιασμοὺς μικροταινιῶν, ἀρνητικῶν εἴτε θετικῶν, εἶναι εὐκόλος, καὶ ἡ σχετικὴ δαπάνη ἀνεπαίσθητη, σὲ τέτοιον βαθμὸ ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ ἐπιβαρυνθεῖ καὶ μὲ τὴν ἀπόσβεση τῆς ἀρχικῆς δαπάνης γιὰ τὴν πρώτη φωτογράφιση. Οἱ μικροταινίες πὸν θὰ προέλθουν ἔτσι ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ μήτρα, θὰ ἔχουν κιόλας τὸ προσόν ὅτι θὰ εἶναι ἐνιαῖες καὶ ὄχι συγκολλημένες σὲ σύνολα μὲ τὶς παρέμβλητες φωτογραφήσεις ἀπὸ διάφορες βιβλιοθήκες.

Τέτοιου εἴδους δοκιμές, ἀλλὰ μόνο πρὸς τὴν ἀρχικὴ κατεύθυνση, τῆς μιᾶς ταινίας πὸν εἶναι καμωμένη ἀπὸ πολλὰ τεμάχια, γνωρίζω ὅτι ἔχουν γίνεαι στὴν Ἑλλάδα μὲ ἐπιτυχία. Θὰ ἔπρεπε ὁμως νὰ συστηματοποιηθοῦν καὶ νὰ γενικευθοῦν. Τελευταῖα ἐβεβαιώθηκα ὅτι ἀπὸ τὰ μεγάλα περιοδικὰ ἢ ἡμερησία φύλλα τοῦ παλαιοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς διασπορᾶς, ἐλάχιστα εἶναι ἐκεῖνα τῶν ὁποίων βρῖσκονται σειρὲς ἀκέρειες. Γιὰ τὰ περισσότερα, δὲν γνωρίζουμε καν τὴν ὑπαρξὴ ἔστω καὶ διάσπαρτων φύλλων πὸν νὰ ἀπαρτίζουν σειρὲς. Ἐτσι, ἡ ἀνάληψη μιᾶς τέτοιας προσπάθειας, ἐκτὸς πὸν θὰ ἀπέδιδε στὶς μελέτες

μας όλον τὸν πλοῦτο τῶν γνώσεων τὸν ὁποῖο περιμένουμε ἀπὸ αὐτήν, θὰ συντελοῦσε καὶ σιὴν ἀνίχνευση φύλλων πὸν λανθάνουν. Ἐπὶ συζητήσεις τὶς ὁποῖες ἔτυχε νὰ κάνω ἐπάνω στὰ θέματα αὐτὰ μὲ μέλη τοῦ ΟΜΕΔ ἐβεβαιώθηκα ὅτι ὁ Ὅμιλος θὰ ἔδειχνε προθυμία στὸν συντονισμό ἑνὸς ἔργου ἐπάνω σιὴν γραμμὴ τὴν ὁποία ὑπέδειξα ἐδῶ.

Κ. Θ. Δημαρᾶς

Η ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Les Etudes Sud - Est Européennes en Roumanie. Guide de documentation avec une introduction de Virgil Căndea. Bucarest 1966. 8°. Σελ. 265 (πολυγραφημένες).

Ἡ Διεθνὴς Ἐνωσις Σπουδῶν Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης ἔκρινε ἀπαραίτητο νὰ περιλάβῃ στὸ πρόγραμμά της τὴ σύνταξη ἐπιστημονικῶν ὁδηγῶν καὶ καταλόγων σχετικῶν μὲ τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὀργανισμοὺς καὶ τὰ ἀνώτερα πνευματικὰ ἰδρύματα τῶν χωρῶν τῆς ΝΑ. Εὐρώπης καθὼς καὶ μὲ τὶς ἔρευνες στὸν τομέα τῶν νοτιοανατολικῶν σπουδῶν. Ἀκριβῶς ἡ παραπάνω ἔργασία ἀνταποκρίνεται σ' αὐτὸ τὸ αἶτημα καὶ παρέχει μιὰ λεπτομερῆ καὶ κατατοπιστικὴ εἰκόνα τῶν βαλκανικῶν σπουδῶν σιὴ Ρουμανία. Ἀλλὰ ὁ «Ὁδηγὸς» αὐτὸς δὲν ἀπευθύνεται μόνον στὸν εἰδικὸ μελετητὴ τῶν προβλημάτων τῆς ΝΑ. Εὐρώπης: παρουσιάζει γενικότερα τὴ σημερινὴ κατάσταση καὶ τὴ δραστηριότητα τῶν ἀνωτάτων πνευματικῶν ἰδρυμάτων καὶ τῶν κέντρων ἐρεῦνης τῆς Ρουμανίας σ' ὅλους τοὺς ἐπιστημονικοὺς κλάδους.

Ἀναλυτικότερα, τὸ πρῶτο μέρος τοῦ βιβλίου (σελ. 7-164) ἀναφέρεται σιὴν ἀνωτάτη ἐκπαίδευση (σελ. 7-35), στὰ ἴνστιτούτα καὶ κέντρα ἐρεῦνης (σελ. 37-61), στὶς ἐπιστημονικὲς ὀργανώσεις (σελ. 63-77), στὰ Ἀρχεῖα καὶ τὶς Βιβλιοθῆκες (σελ. 79-114), στὶς συλλογὲς καὶ τὰ μουσεῖα (σελ. 121-164), παρέχοντας τὸ ἱστορικὸ, τὴ διάρθρωση, τοὺς σκοποὺς καὶ τὴ δραστηριότητα κάθε ἰδρυματος. Ἐπὶ αὐτὰ σημειώνουμε ἰδιαίτερα τὸ Ἰνστιτοῦτο Μελετῶν ΝΑ. Εὐρώπης (σελ. 41), πὸν ἰδρύθηκε στὰ 1963 καὶ περιλαμβάνει τέσσερα τμήματα: α) Ἱστορία καὶ Ἀρχαιολογία, β) Γλῶσσα καὶ Λογοτεχνία, γ) Ἐθνογραφία, Λαογραφία καὶ Τέχνη, δ) Οἰκονομία, Κοινωνιολογία καὶ Δίκαιο τῶν λαῶν τῆς ΝΑ. Εὐρώπης, ἐκδίδει δὲ τὸ